

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. februar 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mette Kjølbj Olesen
Sagsnr.: 2006-730-0445
Dok.: MKO41518

Sagsbehandlingstider i volds- og voldtægtssager

1. Vedlagt sendes til Retsudvalgets orientering:

- Rigsadvokatens indberetning til Justitsministeriet af 14. november 2007 om sagsbehandlingstider i voldssager i 2. halvår 2006 og 1. halvår 2007 og indberetning af 15. august 2007 om sagsbehandlingstiden i voldtægtssager i 1. halvår 2007.
- Domstolsstyrelsens notat med bilag fra december 2007 om status for målsætninger om sagsbehandlingstider for volds- og voldtægtssager ved domstolene.
- Direktoratet for Kriminalforsorgens notat af 30. november 2007 og statistiske redegørelse fra oktober 2007 om ordningen vedrørende hurtig indsættelse af voldsdømte samt notat af 21. december 2007 og statistiske redegørelse fra november 2007 om ordningen vedrørende hurtig indsættelse af voldtægtsdømte.

Voldssager

2. Målsætningerne om en hurtig behandling af voldssager er opstillet i voldspakkerne fra 1994 og 1997. De indebærer for *politiet*, at det samlede tidsforbrug, fra voldsanmeldelsen modtages (gerningsmanden er identificeret), til sagen indbringes for retten, ikke bør overstige 30 dage. Målsætningen for behandlingstiden ved *domstolene* er angivet til 37 dage. Heraf udgør berammelsestiden, dvs. tiden fra sagen modtages i retten, til hovedforhandlingen kan indledes, 30 dage, mens der er afsat 7 dage til hovedforhandling og domsafsigelse. For *strafafsoningen* af voldsdomme

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

er målsætningen fastsat således, at afsoningen for dømte, som ikke er varretægtsfængslede, skal iværksættes senest 30 dage efter, at der foreligger fuldbyrdelsesordre. Det er samtidig forudsat, at politiet giver fuldbyrdelsesordre umiddelbart efter, at der er afgivet ankeafkald, efter ankefristens udløb eller efter, at ankedom er afsagt.

3. Som det fremgår af *Rigsadvokatens* indberetning, blev der i **61,3 pct.** af de sager, der er afgjort i 1. halvår 2007, rejst tiltale eller udfærdiget retsmødebegæring (tilståelsessager) inden 30 dage, efter at gerningsmanden var identificeret. I **25,2 pct.** af sagerne skete tiltalerejsning mellem 30 dage og 2 måneder efter identifikation, og endelig blev der i **14,1 pct.** af sagerne rejst tiltale mere end 2 måneder efter identifikationen.

For 2. halvår 2006 blev der i **70,2 pct.** af sagerne rejst tiltale eller udfærdiget retsmødebegæring inden 30 dage, efter at gerningsmanden var identificeret. I **18,8 pct.** af sagerne skete tiltalerejsningen mellem 30 dage og 2 måneder efter identifikationen og i **11,0 pct.** af sagerne mere end 2 måneder efter identifikationen.

Det fremgår endvidere af indberetningen, at der for så vidt angår 1. halvår 2006 i **67,0 pct.** af sagerne blev rejst tiltale eller udfærdiget retsmødebegæring inden 30 dage, efter at gerningsmanden var identificeret. I **22,0 pct.** af sagerne skete tiltalerejsningen mellem 30 dage og 2 måneder efter identifikationen og i **11,0 pct.** af sagerne mere end 2 måneder efter identifikationen.

For 2. halvår 2005 var de tilsvarende tal henholdsvis **69,1 pct.**, **20,6 pct.** og **10,3 pct.** og for 1. halvår 2005 henholdsvis **69,7 pct.**, **20,3 pct.** og **10,0 pct.**

Som det fremgår, er der i 1. halvår 2007 sket et fald i antallet af sager, der er indbragt for retten inden 30 dage i forhold til tallene for 2. halvår 2006. For 2. halvår 2006 var der imidlertid tale om en stigning i forhold til tidligere.

Flere statsadvokater har oplyst, at tilbagegangen i 1. halvår 2007 med hensyn til opfyldelsen af målsætningen bl.a. skyldes arbejdet med gennemførelsen af politireformen.

Som andre årsager til den længere sagsbehandlingstid har statsadvokaterne bl.a. peget på omfattende og længerevarende efterforskning, proble-

mer med identifikation af gerningsmand og medgerningsmænd, afhøring af vidner, gennemførelse af mentalundersøgelser og forelæggelse for Retslægerådet, afventen af udtalelser fra kommunen og indhentelse af teleoplysninger.

Der er kun 2 politikredse, hvor mindre end halvdelen af sagerne i 1. halvår 2007 er indbragt for retten inden 30 dage. De relevante statsadvokater har til Rigsadvokaten oplyst, at de snarest vil drøfte sagsbehandlingstiden i voldssager med de pågældende politikredse.

Rigsadvokaten har anført, at det efter hans opfattelse ikke er overraskende, at merarbejdet i forbindelse med gennemførelsen af politireformen har medført en midlertidig tilbagegang med hensyn til målopfyldelsen vedrørende voldssager i 1. halvår 2007.

Rigsadvokaten har i forlængelse heraf oplyst, at spørgsmålet om sagsproduktionen i politikredsene, herunder også sagsbehandlingstiderne i volds- og voldtægtssager, blev drøftet på et møde i Anklagemyndighedens Faglige Ledelsesforum den 6. december 2007. Rigsadvokaten har endvidere oplyst, at sagsbehandlingstider i voldssager forventes at indgå som et punkt i politidirektørernes resultatlønskontrakter for 2008.

4. For så vidt angår *domstolene* omfatter den statistiske undersøgelse byretternes sagsbehandlingstid i de såkaldte særlige voldssager – dvs. voldssager, der afgøres efter *straffelovens* §§ 244-246 med en *ubetinget fængselsstraf*, uden at der heri indgår andre lovovertrædelser af væsentlig betydning for strafudmålingen.

4.1. I 1. halvår 2007 afgjorde byretterne i alt 2.937 voldssager – dvs. herunder også voldssager afgjort med en betinget fængselsstraf. I 1. halvår 2006 lå det samlede antal voldssager på 2.953.

I 1. halvår 2007 udgjorde 776 af alle behandlede voldssager ved byretterne særlige voldssager.

I 1. halvår 2007 blev **49,0 pct.** af sagerne afsluttet inden for 37 dage fra sagens modtagelse, mens tallet i 2006 lå på **53,8 pct.** Andelen udgjorde i 2005 **57,6 pct.** og i 2004 **52,8 pct.**

I 1. halvår 2007 blev **18,0 pct.** af sagerne afgjort efter 37 dage, men inden for 2 måneder. Endvidere blev **29,1 pct.** af sagerne afsluttet inden for 2-6 måneder. I 2006 var tallene henholdsvis **18,2 pct.** og **24,0 pct.**

Samlet set blev **67,0 pct.** af de særlige voldssager ved byretterne således afgjort inden for 2 måneder i 1. halvår 2007. Det er tale om et mindre fald i forhold til 2006.

96,1 pct. af sagerne blev afsluttet inden for 6 måneder i 1. halvår 2007. I 2006 udgjorde andelen **96,5 pct.**, i 2005 **95,8 pct.** og i 2004 **95,1 pct.**

Den gennemsnitlige afgørelsestid for alle særlige voldssager (sager afgjort såvel inden for som efter 37-dages fristen) i 1. halvår 2007 var **59 dage**. De tilsvarende tal var **55 dage** i 2006, **57 dage** i 2005 og **58 dage** i 2004.

I 1. halvår 2007 var der i alt 396 særlige voldssager, der ikke kunne afgøres inden for de 37 dage.

4.2. Den særlige voldsundersøgelse ved retterne har til formål at kortlægge årsagerne til, at en del af voldssagerne ikke overholder den fastsatte målsætning om sagsbehandlingstiden.

Undersøgelsen for 1. halvår 2007 viser, at byretterne i 1. halvår 2007 var eneårsag eller medvirkende årsag til overskridelse af fristen i **45 pct.** af sagerne. I 2006 var retten kun eneårsag eller medvirkende årsag til forsinkelsen i **21 pct.** af de sager, hvor fristen blev overskredet. I 2005 var der tale om **24 pct.**

Domstolsstyrelsen har tilkendegivet, at det ikke er tilfredsstillende, at der i 1. halvår 2007 er sket et ikke ubetydeligt fald i målopfyldelsen for de særlige voldssager. Styrelsen har i den forbindelse påpeget, at domstolsreformen har medført betydelige udfordringer for domstolene, og at 2007 derfor har været et atypisk år for byretterne i sagsbehandlingsøjemed.

Domstolsstyrelsen har nedsat et samarbejdsforum med repræsentanter fra blandt andet politi, anklagemyndighed, Direktoratet for Kriminalforsorgen og retterne. Der er nedsat en arbejdsgruppe under dette forum, der skal se på mulighederne for at øge målopfyldelsen for de særlige voldssager og voldtægtssager.

Endvidere forventer styrelsen, at domstolsreformen i kraft af de større retter på sigt vil medvirke til en kortere sagsbehandlingstid.

5. Direktoratet for Kriminalforsorgens undersøgelse omfatter alle voldsdømte m.fl. (straffelovens § 119, § 123 og §§ 244-246), der efter at have været indkaldt til afsoning fra fri fod er påbegyndt afsoning af deres dom i perioden fra 1. maj 2007 til 31. juli 2007. Perioden vedrører i alt 405 voldsdømte.

5.1. Det fremgår af undersøgelsen, at andelen af voldsdømte, der blev indsat til afsoning inden for 30 dage, efter at der er givet fuldbyrdelsesordre, er opgjort til **75,3 pct.** i den nævnte periode. Der er tale om et mindre fald i forhold til 2006, hvor den tilsvarende andel var **78,7 pct.**

I de sager, hvor indsættelse fandt sted, efter at der var gået 30 dage, var den gennemsnitlige ekspeditionstid på **72,7 dage**. I 2006 lå den gennemsnitlige ekspeditionstid i de forsinkede sager på **75,3 dage**. Den gennemsnitlige ekspeditionstid er således faldet med **2,6 dage**.

Den gennemsnitlige ekspeditionstid for alle voldssager i undersøgelsen fra 2006 er opgjort til **37,1 dage**. I undersøgelsen fra 2006 var den gennemsnitlige ekspeditionstid i alle voldssager **36,3 dage**.

Den mest hyppige årsag til, at indsættelse fandt sted, efter at der var gået mere end 30 dage, var i 2007, at politiet afsendte sagen så sent, at fængslet eller arresthuset ikke havde mulighed for at fastsætte en indsættelsesdato inden 30-dages fristen, når den dømte samtidig skulle tilsiges med en frist på minimum 10 dage (**29 pct.** af de forsinkede sager, svarende til **7,2 pct.** af det samlede antal voldssager).

Den næsthyppest årsag var, at tiltalte udeblev fra afsoning. Dette var tilfældet i **28 pct.** af de forsinkede sager, svarende til **6,9 pct.** af det samlede antal voldssager. I 2006 var **8,7 pct.** af det samlede antal voldssager forsinket af denne årsag.

Voldtægtssager

6. Folketinget vedtog den 4. juni 2004 folketingsbeslutning B 82 om forbedring af voldtægtsofres retsstilling. Ifølge folketingsbeslutningen skal sagsbehandlingstiden for voldtægtssager være omfattet af en konkret målsætning.

På den baggrund blev der fastsat forskrifter om målsætninger for sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager, som Justitsministeriet sendte til Retsudvalget ved brev af 11. august 2005.

Målsætningerne indebærer for *politiet og anklagemyndigheden*, at det samlede tidsforbrug fra sigtelsen til sagens indbringelse for retten ikke bør overstige 60 dage, dog således at det for sager, hvor der gennemføres mentalundersøgelse af sigtede og eventuelt tillige sker forelæggelse for Retslægerådet, gælder, at dette tidsforbrug ikke bør overstige 4 måneder. Målsætningen for sagsbehandlingstiden ved *domstolene* er angivet til 37 dage. For *strafafsoningen* af voldtægtsdomme er målsætningen fastsat således, at afsoningen for dømte (der ikke i forvejen er varetægtsfængslede) skal iværksættes senest 30 dage efter datoen for fuldbyrdelsesordre.

7. Det fremgår af *Rigsadvokatens* indberetning, at 30 ud af de 38 indberettede sager for 1. halvår 2007 er omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højst 60 dage fra sigtelsen til sagens indbringelse for retten. Af de 30 sager blev **70 pct.** indbragt for retten inden 60 dage fra sigtelsen af gerningsmanden. **13,3 pct.** af sagerne blev indbragt for retten mellem 60 dage og 4 måneder efter sigtelsen, og **16,7 pct.** af sagerne blev indbragt for retten mere end 4 måneder efter sigtelsen.

De tilsvarende tal for 2. halvår 2006 er **68,6 pct.**, **17,1 pct.** og **14,3 pct.**

De resterende 8 indberettede sager er omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højst 4 måneder fra sigtelsen af gerningsmanden til sagens indbringelse for retten. Af de 8 sager blev **25,0 pct.** indbragt for retten inden 4 måneder, **0,0 pct.** mellem 4 og 6 måneder og **75,0 pct.** efter 6 måneder.

For 2. halvår 2006 var de tilsvarende tal henholdsvis **42,8 pct.**, **28,6 pct.** og **28,6 pct.**

Som det fremgår, er der for de sager, der er omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højst 60 dage, tale om en fremgang.

For så vidt angår sagerne omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højst 4 måneder er der, som det fremgår, tale om en tilbagegang. Rigsadvokaten har tilkendegivet, at dette ikke er tilfredsstillende. Rigsadvokaten har oplyst, at den længere sagsbehandlingstid i de fleste

sager blandt andet skyldes den tid, der er forløbet med mentalundersøgelser, jf. i øvrigt pkt. 10 nedenfor.

8. For så vidt angår *domstolene* omfatter den statistiske undersøgelse af byretternes sagsbehandlingstid i voldtægtssager sager om overtrædelse af § 216 og forsøg herpå, sager om overtrædelse af § 216, jf. § 224 (anden kønslig omgængelse end samleje), og forsøg herpå samt sager om overtrædelse af § 216, jf. § 225 (kønslig omgængelse med en person af samme køn), og forsøg herpå.

8.1. I 1. halvår 2007 afgjorde byretterne i alt 31 sager om voldtægt. **55 pct.** af dem blev afgjort inden for 37 dage. I 2. halvår 2006 blev **49 pct.** af voldtægtssagerne afgjort inden for 37 dage.

8.2. Undersøgelsen for 1. halvår 2007 viser, at byretterne i **29 pct.** af de forsinkede sager var årsag til forsinkelsen.

Domstolsstyrelsen har tilkendegivet, at målopfyldelsen på 55 pct. ikke er tilfredsstillende, men påpeger blandt andet, at målopfyldelsen er meget følsom over for selv små udsving i antallet af sager, der falder inden for eller uden for fristen på 37 dage.

Som nævnt under pkt. 4.2. er der under Domstolsstyrelsen nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at få nedbragt sagsbehandlingstiderne i volds- og voldtægtssager.

9. Undersøgelsen fra *Direktoratet for Kriminalforsorgen* omfatter alle voldtægtsdømte (straffelovens § 216), der har påbegyndt afsoning af deres dom i perioden fra 1. januar 2007 til 14. november 2007.

9.1. Det fremgår af undersøgelsen, at **71,4 pct.** af de 14 voldtægtsdømte, der er omfattet af undersøgelsen, blev indsat inden for 30 dage efter datoen for fuldbyrdelsesordre.

For de resterende **28,6 pct.** af sagerne (4 sager i alt), hvor indsættelse fandt sted efter 30 dage, var den gennemsnitlige ekspeditionstid på **87 dage**. For samtlige voldtægtssager er det tilsvarende tal **40,7 dage**.

Målopfyldelsen er markant bedre end i 2006, hvor alene **40 pct.** af de voldtægtsdømte blev indsat inden for fristen på 30 dage.

Undersøgelsen viser, at årsagerne til, at indsættelse fandt sted senere end 30 dage efter fuldbyrdelsesordre, i 1 sag var, at der havde været opsættende virkning i forbindelse med en ansøgning om udsættelse, i 1 sag, at den dømte udeblev, og i 2 sager, at politiet afsendte sagen så sent, at Kriminalforsorgen ikke havde mulighed for at fastsætte en indsættelsesdato, der opfyldte 30-dages regelen.

10. Det er efter Justitsministeriets opfattelse af afgørende betydning, at der fortsat er fokus på løbende at forbedre opfyldelsen af de opstillede målsætninger for sagsbehandlingstiderne i volds- og voldtægtssager.

Særligt for så vidt angår voldtægtssagerne er der sket en fremgang i mål-opfyldelsen på Kriminalforsorgens område, og for anklagemyndigheden er der fremgang for de voldtægtssager, der er omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på 60 dage.

Tilbagegangen for retterne og anklagemyndigheden med hensyn til mål-opfyldelsen vedrørende voldssager i 1. halvår 2007 må som anført af Rigsadvokaten og Domstolsstyrelsen antages til dels at skyldes det mer-arbejde, som gennemførelsen af politi- og domstolsreformen har medført i denne periode.

Justitsministeriet finder det positivt, at der som ovenfor nævnt i Domstolsstyrelsens regi er nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra blandt andet politi, anklagemyndighed, Direktoratet for Kriminalforsorgen og retterne med henblik på at forbedre sagsbehandlingstiderne i volds- og voldtægtssager.

Det bemærkes endvidere, at Justitsministeriet på baggrund af det, der er anført i Rigsadvokatens indberetning om den tid, det tager at gennemføre mentalundersøgelser i voldtægtssager, har indledt drøftelser med Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse om, hvorledes man vil kunne sikre en hurtigere gennemførelse af mentalundersøgelser i straffesager. Der henvises i øvrigt til orientering af Folketingets Retsudvalg af 29. november 2007 om sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager for 1. halvår 2007.

Justitsministeriet vil omkring årsskiftet 2008/2009 på ny orientere Folketingets Retsudvalg om status med hensyn til de opstillede målsætninger for sagsbehandlingstider i volds- og voldtægtssager.

Lene Espersen

/ Lars Hjortnæs